СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 283. Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 6. грудня, 1927.

VOL. XXXV. No. 283. Jersey City, N. J., Tuesday, December 6, 1927. THREE CENTS.

УРЯД ПРИГОТОВЛЯЄ ВУГЛЕВУ КОНФЕРЕНЦІЮ

СЕКРЕТАР ПРАЦІ РАДИТЬСЯ З ПРЕДСТАВНИКАМИ ЮНІЇ.

ВАШИНҐТОН, 3. грудня. — Дейвис, секретар (міністер) праці, відбув нині конференції з провідниками вуглевої юнії та радився з ними в справі скликання конференції представників майнерів та властителів копалень.

Пляну сеї конференції ще не вироблено. Представники майнерів у засаді згодилися на таку конферекцію. Що скажуть на пропозицію власники, не відомо.

Головним товчком до сеї конференції уряд признає те, що майнери мягкого вугля вже не працюють девятий місяць, а властителі нічого ще не зробили для покінчення страйку.

ДОВКОЛА НОВОЇ СЕСІЇ КОНҐРЕСУ.

СПРАВА ВЕРА Й СМИТА ТА СПРАВА ПОДАТКІВ НА ПЕРШОМУ ПЛЯНІ.

ВАШИНҐТОН, 4. грудня. — Завтра отвирається засідання 70. Конґресу, яке буде дуже коротке, але незвичайно цікаве.

Деякі події вказували навіть, що воно буде бурливе. Видно було з того, що кількох сенаторів завзялося за всяку ціну не допустити до присяги Вера з Пексилвенії та Смита з Илинойсу, які мали бути вибрані виборчими обманьствами. Деякі сенатори навіть хотіли піднимати справу на порядок дня ще перед промовою президента, і другі сенатори ледво їх успокоїли.

Друга справа, що певно наробить богато шуму на конґресі, се справа обниження податків. Проти далеко йдучої пропозиції Американської Торговельної Палати, щоби податки зменчити о 400 міліонів долярів, виступив самий секретар скарбу Мелон, називаючи пропозицію Палати навіть негідною уваги.

ЗАТОПЛЕННЯ КОРАБЛІВ.

ВИРАТУВАНО 48 МОРЯКІВ.

НОРФОВК, Верджінія, 4. грудня. — Здовж полудневої части американського побережа панують люті бурі. Жертвою їх упали два кораблі: корвеський тягаровий корабель Сібао, наладований овочами з полудневих країв, та грецький нафтовий корабель Параґвай. Бурі занесли оба кораблі на піскові береги Верджінії, відомі як гробовище Атлянтику.

Через два дні сиділи моряки Параґваю на кораблі, в який валили великі морські боввани, а коло него стояв один анґлійський корабель готовий ратувати моряків, але безпомічний. Доперва нині буря дещо вспокоїлася, і моряки з нараженем життя всіли на лодки та поїхали до берега.

ПРОЦЕС ЗА ВБИЙСТВО ЛІЛІЕНДАЛА.

МЕЙЗ ЛЕНДИНҐ, Ню Джерзі, 3. грудня. — На нинішній сесії суду проти пані Ліліендал та Виліса Біча, обжалованих за вбиттє д-ра Ліліендала, станув на свідка самий обжалований Біч.

У своїх зізнаннях заявив він, що в той час, коли мав згинути лікар, він був далеко від місця вбийства. У своїх зізнаннях він далі кпив собі з поліції, заявляючи, що вона його не піймала, бо він віддався самий у руки поліції, як з нього почали собі в ґазетах насміхатися, що він не має відваги станути на суд. Він говорив, що він не знав Барка, який присягнув, що Біч признався йому, що то він убив лікаря.

Свідок говорив теж про свої відносини з панею Ліліендал та заявив, що вбитий лікар знав про всі листи, які він писав до жени лікаря.

ВИЗНАЧНИЙ РЕПУБЛИКАНЕЦЬ КРИТИКУЄ ЗАГРАНИЧНУ ПОЛІТИКУ АМЕРИКИ.

НЮ ЙОРК, 4. грудня. — На зборах Американського Товариства Заграничної Політики в готели Астора прийшло нині до острої дебати про заграничну політику американського уряду за адміністрації Гардинґа й Кулиджа.

Замітна ся дебата тим, що проти адміністрації республиканських президентів виступав відомий републиканець Др. Ботлер, президент Колумбійського університету в Ню Йорку. Адміністрації боронив Волтер Скот Пенвілд, вашинґтонський адвокат та бувший урядник секретаріяту стейту. На дебаті було до тисячки людий, і майже всі вони оплескували Ботлера, котрий критикував американський уряд за те, що він не вжив свого впливу в Европі для заведення постійного мира.

ЗДОБУТКИ ПРОГИБІЦІЇ.

ВАШИНҐТОН, 4. грудня. — Департамент справедливости подає звіт з виконування прогибіційного закона за послідний фіскальний рік, що покінчився дня 30. червня сього року.

Зі сього звіту виходить, що за сей рік покарано вязницею за нарушенне прогибіції 13,617 осіб. Кари вязниці були досить поважні, бо пересічно на кожду особу припадає вязниця 139 днів. На гривну знова покарано 26,778 осіб, і зібрано від них 42 міліони долярів.

Цікаво, що найбільше осіб покарано зі стейту Ню Йорк.

КОНҐРЕС КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ В МОСКВІ.

МОСКВА, 2. грудня. — У великій престольній салі Кремля зійшовся Конґрес комуністичної партії. Сей Конґрес має велике значіння з тої причини, що є се перший Конґрес в протягу двох послідних літ. Має він до полагоди сім важних справ, до яких належать: Звіт Центрального Комітету комуністичної партії, який буде реферувати секретар партії, Сталін; звіт Центрального Провірюючого Комітету, референтом якого буде міністер справедливости Курський; звіт Центрального Контрольного Комітету й Інтернаціонального Департаменту робітників і селян. Бесідником буде М. Орджонокідсе; звіт Російської Секції Комуністичного Інтернаціоналу; його референтом буде Бухарін; балтійські лінії пятьрічного пляну національної економії; референтами будуть Риков і Крижановський; робота між селянами; референтом сеї точки буде М. Молтоов, секретар московської комуністичної партії; вибір Центрального Заряду комуністичної партії. Як бачимо, програма досить обширна, однак про поодинокі союзні републики Совітського Союза нема ніякої згадки; видко їх трактується так, неначеби не істнували, а була лише „одна неділима Расія". Крім сього доносять, що Конґрес вибрав вже 52 членів з президії та спеціяльну комісію з 65 членів, яка має провірити, яке становище мається признати опозиціоністам.

ЧАСОПИС ФОРДА ПЕРЕСТАЄ ВИХОДИТИ 26 ГРУДНЯ.

ДІТРОЙТ, 2. грудня. — Часопис автомобілевого міліонера Форда „Дірборн Індепендент" перестає виходити дня 26 грудня. Таку оповістку видало екзекутивне бюро Форд Мотор Ко. Згаданий журнал, який ставав в обороні „занедбаної правди", мав 700,000 передплатників. Замісць продати комусь свій журнал, Форд рішив застановити його видавництво і не принимати дальшої передплати. Журнал „Дірборн Індепендент" купив Форд у 1919 році.

ВЕЛИКА УКРАЇНА — ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ.

Український Червоний Хрест подає такі відомости про акцію допомоги жертвам повені. Досі від ріжних орґанізацій та установ надійшло 40.000 карб. Є відомости про те, що ціла низка районвиконкомів, окрвиконкомів та місцевих орґанізацій приділять певні суми на цю мету. Гайворонська сільрада перевела на селі добровільний збір. Артемівський окрвиконком призначив 3.000 крб., Криворіжський 1.000 крб., Вукоспілка 5.000, Укрсельцукр 5.000.

Український Червоний Хрест орґанізує ґазетний день, де буде висвітлюватися становище Зах. України. Предбачається збільшити на 1 коп. вартість ґазет та трамваєвих квітків на протязі дня.

SOVIET RUSSIA AND THE UKRAINE.

Details of the disturbances in the Ukraine have been so scanty that it has been difficult to discover the truth of the situation. It appears to be the fact, however, that the Soviet troops, after several months of fighting, have succeeded in overawing the population. That they have also ended the aspirations of the Ukrainians for independence is not likely. The territory where they predominate includes parts of South Russia and of the old Austro-Hungarian Empire. Both sections united during the World War as the Republic of the Ukrainian People. There are some 46,000,000 inhabitants, speaking a language and having a culture of their own. Those of them who dwelt in the old Russian Empire always insisted that the connection was purelydynastic and that the Soviet Goverment did not succeed to the authority exerciced by the Czar.

Thus the Ukraine has steadily resisted every attempt to incorporate it in any other nation. It was hostile alike to the Bolshevists and to General Denikin's White army. In 1919 Poland recognized it as an independent State, and the Ukrainians co-operated with the Poles against the Bolshevist troops. But in the peace settlement its claims were ignored, though both England and France had entered into diplomatic relations with it. Indeed, territories claimed by it were given over to Poland, Czechoslovakia and Rumania. Here again, as in so many other cases, the mixture of populations complicated the establishment of national boundaries. Yet there is no question of the survival of Ukrainian nationality through all the political changes that denied it.

Soviet Russia, with its professions of regard for the rights of humanity, has been a tyrannous master of the Ukraine. The spirit of revolt is still strong. It has proved futile thus far, but there is no reason to believe it has died out. When 46,000,000 people seek to recover their national rights it is not easy to crush them.

"The Philadelphia Inquirer", December 2, 1927.

ВІДНОВА СВ. СОФІЇ В ЦАРГОРОДІ.

„Морнінґ Повст" повідомляє з Царгорода, що анґорська влада почала поправляти славну мошею Аґія Софія (св. Софії). Окрема комісія турецьких архітектів ствердила, що монументальна ця будівля не є в такім грізнім стані, як то дехто думав. Дощ, що затікає, ослабив деякі части стелі, а це небезпечне для матеріялу візантійських будівель. На поправу призначено 50.000 турецьких фунтів (около 5.000 анґлійських). Поправлять ринви, які пропускають воду. Середини мощеї тепер не будуть відновляти. Та можливо, що турецькі власти ще позволять на те; тоді вийшлиби на денне світло християнські візантійські мозаїки. В мощеї Качріє то вже зроблено і так показалась гарна християнська мозаїка. Приходять там численні прочане.

ЧІЧЕРІН ПРО ГРОЗУ СВІТОВОЇ ВІЙНИ.

БІЛГОРОД, 2. грудня. — Кореспондент одного тутешнього часопису пише, що совітський комісар заграничних справ Чічерін мав сказати кореспондентам заграничної преси, що теперішне консервативне анґлійське правительство стремить до викликання нової війни, яка буде ще страшніщою як попередня Світова Війна. Якщо до такої війни не прийде, то завдячити се треба внутрішним труднощам, які переживає саме тепер Велика Британія.

Британська дипльоматія старається, після заяви Чічеріна, створити антисовітський бльок.

Кампанію лорда Ротерміра в обороні Угорщини а проти Чехословаччини й агресивну політику Італії проти Югославії викликали, як твердить дальше Чічерін, інтриґи кабінету Болдвина.

КОРЕСПОНДЕНТ ЧАСОПИСУ „НЮ ЙОРК ТАЙМС" ЗБИРАЄ ДОКАЗИ, ОПРОКИДУЮЧІ СЛУХИ ПРО РЕВОЛЮЦІЮ

МОСКВА, 3. грудня. — Кореспондентови „Ню Йорк Таймсу" удалося зібрати докази, які опрокидують вістки проріваву революцію на Україні, які поширювала румунська телеґрафічна аґенція. І так кореспондент згаданого висше нюйорського часопису бачив фінансові звіти пожичкового бюра з Могилева Подільського, у якім мало прийти до кривавих боїв у дні 25 падолиста. Ті звіти виставлено 2 дні тому назад і у них не видко ніяких слідів про революцію у згаданім місті. Також надійшли листи з Каменця Подільського і з Балти, на північ від Одеси, у яких міститься 200 рублів як заплату довгу: надійшли також листи з Мелітона, Житоміра, Володарська, Золотополя, що лежать у західній части України й у них не згадується нічо про заворушення або революцію.

Також і російсько-румунська комісія, яку назначено кілька місяців тому назад для полагоди фронтових непорозумінь, відбуває дальше свої засідання в Одесі, без ніякої перерви, яка мусілаби наступити, колиби алярмуючі донесення румунської преси були правдиві.

КООПЕРАЦІЯ УКРАЇНИ ЗА 10 РОКІВ.

Споживча кооперація України за послідні роки значно зросла і зміцніла. Коли 1924-25 загальний обіг усієї системи споживчої кооперації становив 650 міл. карб., то в 1926-27 — 2.006 міл. карб. Кооперація що далі більше витискає приватника з ринку. Тепер питома вага споживчої кооперації на роздрібному ринкові становить понад 50%. Охоплення бюджету робітників і селян кооперацією становить 33%. На 10 роковини жовтня власні кошти кооперації в її торговельному обігові становлять біля 80 міл. карб. Завдяки зниженню цін у кооперації купівельна спроможність населення за минулий рік зросла на 60 міл. карб.

ПОЛЬСЬКІ ДЕЛЕҐАТИ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ, ЩО ПОКИНУТЬ ЗАСІДАННЯ ЛІҐИ НАЦІЙ

ЛИТВА ВНЕСЕ ОБЖАЛУВАННЯ НА ПОЛЬЩУ ЗА ГНЕТ У ВИЛЕНЩИНІ Й ПОПИРАННЯ БАНДИТСЬКИХ ВАТАҐ І НАЇЗДІВ.

ЖЕНЕВА, 4. падолиста. — Польські делеґати, що прибули на засідання Ліґи Націй, рішучо заперечили, що вони покинуть засідання Ліґи Націй, коли вона не порішить спору між Литвою а Польщею в користь Польщі й не приневолить Литви, щоби воно ввійшла в дипльоматичні зносини з Польщею. Донесення, що Польща хоче зрезиґнувати з місця у Лідзі Націй, прийшло до Женеви з Німеччини. У тім донесенню говориться теж, що Польща буде домагатися невідкличного признання їй прав над Виленщиною. Щодо істновання военного стану між Польщею й Литвою то він, після заяви польських делеґатів, противиться рішенням Ліґи Націй й повинен безпроволочно уступити.

Литовські делеґати знова заявляють, що вони будуть домагатися від Ліґи Націй, щоби вона вплинула на Польщу, щоби ся послідна залишила замикання литовських шкіл на Виленщині й арештування тамже визначних Литовців. Також Литва буде просити Ліґу Націй, щоби заборонила Польщі давати поміч ватагам бандитів і заохочувати їх до наїздів на Литву й в той спосіб приготовляти упадок литовського правительства та спричинити там замішання, з якого опісля моглаби скористати Польща. На се послідне Литва предложить певні докази.

Премієр Валдемарас заявив також, що він піднесе на засіданню Ліґи справу суверенности Польщі над Виленщиною.

ЧЕМБЕРЛЕЙН НЕ ХОЧЕ БАЧИТИСЬ З ЛІТВІНОВОМ У ЖЕНЕВІ.

ПРИЧИНОЮ СЬОГО Є ФІНАНСОВЕ ПОПИРАННЯ СОВІТАМИ БРИТІЙСЬКИХ КОМУНІСТІВ І ДАЛЬША ПРОПАҐАНДА У БРИТІЙСЬКИХ ПОСІЛОСТЯХ.

ЛОНДОН, 4. грудня. — Міністер заграничних справ Великої Британії Чемберлейн, мимо напору лондонських фінансових і бизнесових кругів, відмовився бачити у Женеві з совітським делеґатом Літвіновом. На згаданім побаченню з Літвіновом малося обговорити віднову дипльоматичних взаємин між Совітами і Великою Британією. Навіть інтервенція французького міністра заграничних справ Бріяна не могла вплинути на рішення Чемберлейна.

Причиною сього становища Чемберлейна є не лише відкриття нової шпіонської афери у Лондоні, де судять двох совітських шпигів, але також ведення дальшої комуністичної пропаґанди Совітами. І так Совіти фінансують дальше комуністичний рух у британських промислових юніях, уряджують ріжні протибритійські демонстрації у нутрі Совітського Союза та ведуть дальшу комуністичну пропаґанду в Індіях, Афґаністані й Голяндських Східних Індіях, які лежать напроти важних британських торговельних і морських шляхів.

Велика Британія мусить з упокоренням признати, сказав британський делеґат у Женеві, що Злучені Держави мали слушність, що відразу відмовилися ввійти у дипльоматичні взаємини з Совітами.

НІМЕЧЧИНА ПРОТИВИТЬСЯ ОСІДКОВИ ЛІҐИ НАЦІЙ У ВІДНІ.

КОЛИБ ВІДЕНЬ СТАВСЯ ОСІДКОМ ЛІҐИ, ПРИЛУЧЕННЯ АВСТРІЇ ДО НІМЕЧЧИНИ БУЛОБИ НЕМОЖЛИВИМ.

БЕРЛІН, 3. грудня. — Ті, що попирають плян перенесення Ліґи Націй з Женеви до Відня, найдуть завзятого противника свого пляну у Німеччині. З огляду на оплаканий стан Австрії можнаби було надіятися, що її союзник, Німеччина, буде радіти, що Відень станеться осідком Ліґи Націй. Бо колиб се дійсно сталося, означалоби се приплив кількох міліонів долярів до Австрії в наслідок приїзду там многих тисячів туристів а також через те, що численні великі будівлі й замки можнаби було винаймити й вони замісць тягару приносилиби дохід австрійському правительству. Сього послідного не бажає собі Німеччина, бо фінансово независима Австрія раз на завжди виреклабися пляну прилучення до Німеччини.

ВОЗДУШНА КОМУНІКАЦІЯ МІЖ ІТАЛІЄЮ А ЗЛУЧЕНИМИ ДЕРЖАВАМИ.

РИМ, 3. грудня. — Італійське правительство почало у послідним часі поважно застановлятися над можливостю заведення воздушної комунікації між Европою й Америкою. У тій саме ціли вислало воно недавно своїх воздушних експертів до Злучених Держав, для розсліду кліматичних відносин на американських берегах. Розходиться головно о розслід тих відносин, в часі зими, на берегах Нової Фунляндії, понад котру мусілоби іти згадане комунікаційне получення. Італійський плян попирає також горячо португальське правительство через те, що в разі здійснення сього пляну, Лісбона сталаби одним з важних воздушних европейських портів для трансатлянтійських перелетів. Звідси ішлиби дві воздушні лінії, одна через Азори до Ст. Джанс, у Новій Фунляндії, а звідтам до Ню Йорку, а друга через Канарійські острови до Пернамбуко в Бразилії, а звідтам до Ріо де Жанейро й Буенос Айрес.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY. N. J.

ЗАДЛЯ КОНТРОЛІ, А НЕ ПРИМХИ

Хто читає наш часопис, переконується наглядно ледви чи не кожнього дня, скільки то місця присвячуємо допомоговій акції для рідного краю, бо о статтях, відозвах і закликах вже й не згадуємо. Можемо сміло і отверто сказати, що на цілій земській кулі нема і не було другої такої української ґазети, якаб довгими а довгими літами так завзято і уперто проповідувала не тільки моральну, але й матеріяльну поміч своїй рідній землі. Ота систематична пропаґанда довела до того, що маємо тепер серед членів нашої орґанізації і наших читачів великий ґурт людей, що всеґда радо спішать з помочю на кождий наш заклик. І для всіх тих наш часопис стоїть отвором, поміщуючи їх жертви та заклики. Не проголошуємо тільки тих збірок, що до яких не маємо можности контролі, чи і куди ті гроші пішли та на які цили зістали зужиті. А не оголошуємо їх далі ще й тому, що богато з проголошених давнійше збірок пропало і до краю не дійшло, а деякі з них знаходяться ще й досі по ріжних комітетах, або у приватних осіб. А люде з місць жалуються на те, бо мовляв такі випадки деморалізують других. Такі і їм подібні зажалення, які надсилано з рамени відділів У. Н. Союза до Головного Уряду, спонукали Головний Уряд на річнім засіданню ще перед 10 роками до ухвали, силою якої належить відмовити місця в „Свободі" тим закликам до жертв, а головно тим збіркам, що до яких нема можности контролі рівнож і з нашого боку.

Багато наших членів забуває на ту ухвалу і з титулу членства ставить дуже часто домагання, які противні тій ухвалі Головного Уряду, повзятій рівнож на домагання членів і задля нашого власного добра. Добре є збирати для погорілого свого шваґра, кума чи кого другого в старім краю, можна збирати на дзвони, образи і т. п., але це збірки, якими годі заповнювати і так переповнені жертвами шпальти нашого орґану. Можуть собі члени збирати жертви для потерпівших від повені і слати, куди хто захоче, але годі домагатися, щоби ми проголошували ті жертви, коли не маємо що до них контролі. Від Рідної Школи, інвалідів, ремісничих бурс, Центрального Комітету Допомоги потерпівшим від повені і т. п. одержуємо точні звіти що до одержаних і розділених жертв. Вони з нами весь час в стислому контакті і тому з чистою совістю проголошуємо ті жертви, що до яких маємо певність, що вони звідси дійсно до їх рук доходять. Не робиться це задля якоїсь примхи редакторів, не задля Обеднання, чи кого другого, а задля порядку, шануючи обовязуючу нас ухвалу річного засідання Головного Уряду, яка як членів так і урядників і редакторів на рівні зобовязує.

ПІДПОЛЬНА ІТАЛІЯ.

Коли говоримо про „Підпольну Італію", то кождому стане сейчас перед очима Італія з часів карбонярів та Мацціні. Та ми не про ту Італію хочемо говорити, а про теперішню, державну і суверенну, на чолі якої стоїть італійський диктатор Муссоліні.

Ото та Італія складається тепер з двох: офіціяльної, з Муссолінієм і фашистами і підпольної, яка бореться з тим поневоленнєм, яке приніс Італії фашизм.

Виходить, що Італія подобає на нашу Україну з совітським урядом в Харкові що представляє собою офіціяльну Україну і на ту Україну, що живе в підполлю і намагається всіми силами освободитися з московського ярма й чрезвичайки.

Нинішня Італія се правдивий вулькан Везувій. Теперішнє правительство Муссолінія — се тонка поволока, яка покриває зовнішню сторону сього правительственного вулькану; ся поволока не встані одначе здержати від вибуху клекотячих, страшних сил вулькану, підпольної Італії. Мимо строгого, правдиво пруського режіму, італійський нарід незадоволений з фашизму і не перестає чогось шукати й до чогось нового стреміти.

Всюди видно початки бунту й незадоволення. Офіціяльно робітничі страйки в Італії заборонені, подібно як у совітів. В дійсности в Італії нема й одного дня, щоби робітники не страйкували в тій або иншій околиці, або, щоби не кидали роботи в тій або иншій галузі індустрії. Звичайно такий страйк правительство Муссолінія ломить брутальною силою й приневолює страйкарів вертати до роботи.

Але страйки вічно повторяються далі. Правительство Муссолінія старається все те закривати й старанно ліквідує усі ті страйки, а усіх ініціяторів страйків тяжко переслідує й карає вязницею. Одначе баґнетом невдоволення не викорініш. Невдоволена таким станом суспільність ховається в підпілля й там продовжає дальше свою роботу. Велика частина італійського населення бере тепер живу участь у тій підпольній роботі. Проклямації й нелеґальні часописи розходяться у тисячах примірників. Особливий рід поліції, якого завданням є викорінити ту нелюбу правительству нелеґальщину, працює понад сили днем і ніччю, одначе не може осягнути бажаних вислідів. Підпольна Італія подібна до тої казкової гидри, в якої замісць одної відрубаної голови, виростає дві нові. Нічо не помагають тюрма й заслання непожаданих фашистам елементів. За одну участь у якійбудь нелеґальній роботі карають 5-літньою вязницею. Підпольна робота реальних вислідів, по правді сказавши, досі ще не дала, однак саме її істновання говорить само за себе про ненормальні відносини в Італії і не віщує нічо доброго італійському фашизмови.

Ся нелеґальщина є лише одним з многих доказів, що насильством довго панувати не можна. Була колись царська Росія, що держалася на баґнетах, а де вона днесь? Ні сліду по ній. Був юнкерсько-пруський режім і мілітаризм і він теж щез без сліду.

Маємо ще комуністичний терор і диктатуру комуністичної партії, але й вона хитається.

Як не скував Муссоліні живої душі італійського народу, так не скують і російські комуністи живої душі і живого слова українського народу. Він приготовлюється й чекає нагоди, щоби виступити з підземелля на яву й станути до боротьби за свою свободу й волю. Без огляду на се, як довго він ще буде чекати, чи рік, чи пять, чи десять, він вийде ще на яву, але тоді горе й послідня година тим, що його держали у неволі. Тоді то настане день суду, що страшний буде для ворогів України. А чи тепер, чи в четвер сей день суду наступити мусить.

Нема сумніву, що й фашизм в Італії стріне доля усіх диктатур. Мимо своїх добрих сторін опертий він на насильстві, проти якого бунтується природа свободолюбної людини. Не стерпить його й італійський нарід. Підпольна Італія є тому початком кінця фашизму. Хиба, що фашисти завчасу зачнуть завертати з дороги подібно як це роблять большевики. Та тоді не буде він вже фашизмом, не буде диктатурою і насильством.

СОВІТИ І ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ.

З нагоди обходу Жовтневої Революції теперішний голова ради народних комісарів, або премієр міністрів Риков мав розмову з американськими кореспондентами на тему американсько-совітських відносин.

Ходило тут головно о зворот старих довгів і справу пропаґанди комунизму в Америці.

Після Рикова оба ті питання легко розвязати. Треба лише зійтися представникам одного й другого краю й справу поладиться як слід. „Совітський Союз", сказав Риков, „бажає собі політичної й економічної кооперації зі Злученими Державами. Ми обіцяємо американському капіталови повну ґарантію і дохід, одначе ми не хочем віддати себе і наших потомків у неволю чужинцям".

Дальше сказав Риков: „Я не бачу причини, длячого дві великі нації малиби стояти від себе осторонь і відноситися ворожо одна до другої". Коли американські кореспонденти згадали саме Рикову про ті „проклятi питання", що відділюють обі могучі нації, він махнув рукою й сказав: Якось вже ми порозуміємося, треба лише розпочати переговори".

Тими словами дав Риков до зрозуміння, що совітське правительство, щоби лише дістати признання від американського правительства, готово іти на ріжного рода компроміси й уступки. Большевики годяться проте заплатити старі довги, залишити пропаґанду комунізму, яка й так не відграває великої ролі в Америці, а американському капіталови заґарантувати повну незайманість.

Головною причиною, що Злучені Держави й Совітський Союз стоять осторонь й бояться зближитися до себе, як сказав вже Риков, є обставина, що вони себе взаїмно не розуміють. І на таке дійсно виходить. Американські капіталісти уважають совітське правительство дуже революційним і тому не вірять йому й бояться його. Тимчасом совітське правительство, як се бачимо з боротьби, яку ведуть з ним т. зв. троцкісти, себто опозиціоністи у комуністичній партії, іде що-раз більше на право й хто знає, чи у короткім часі не станеться таксамо контрреволюційним, як усі инші буржуазні правительства в Европі, а також і Злучені Держави. Революційним було совітське правительство так довго, як довго добивалося влади; колиж ту владу осягнуло й прийшлося утверджувати своє становище, пішло воно на право. А коли так далі піде, то не буде незабаром ріжниці між совітами й капіталістичними державами. На це мабуть жде Америка і тому не спішиться з визнанням совітів.

ПІДПРИЄМСТВА, УРЯДЖУВАНІ ВІДДІЛАМИ, НА ДОХІД СИРОТИНЦЯ-ЗАХИСТУ ПРИ УКР. НАР. СОЮЗІ.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. Ів. Франка, від. 103, і Тов. Богдана Хмельницького, від. 47 У. Н. Союза, відограють на дохід Сиротинця представленнє **СИРОТИ,** драму в двох діях, в неділю, 11. грудня б. р. в парохіяльній ґали під ч. 619 — 621 Скат ул. Початок о год. 7-мій вечером. На представлення запрашается всіх місцевих, а також дооколичних громадян, як з Расін і Шибойґен. Представленне се дуже поучаюче і інтересне, тому проситься кождого прийти, тим більше, що весь дохід з него пійде на фонд Сиротинця.

„ЯПОНСЬКІ ФІНАНСОВІ Й ПРОМИСЛОВІ МАҐНАТИ.

Одним з найцікавіших японських фінансових і промислових маґнатів є 90-літній Кігашіро Окура, якого нині вважають найбагатшим Японцем. Зачав свою карієру як 17-літний хлопець, займаючися риболовлею. Заощадив собі трохи гроша й пустився на торговлю. Небаром присвятився й більшим підприємствам, як доставі зброї й муніції японській владі. В 1872 році подорожував по Европі, а два роки пізніше отворив свою першу европейську філію в Лондоні. Японська виправа на Формозу, повстання 1877 року, китайсько-японська війна 1904, сталися головними джерелами величезного багацтва Кігашіро Окури. Небаром не було вже майже в Японії промислової ділянки, в якій не мав би участи Окура. Брав участь у японських кольонізаційних працях у Монґолії, де мав власні рижові плянтації, дальше є власником великих залізних гут у Пенсіку, фабрик паперу в Кіріні, ткалень у Тієнтсіні, а в Мукдені має електричний трамвай. В цілій Японії має Окура 34 фірми, а в Китаю 19. В Японії є ще багато багачів, але ні один не дорівнює Окурі.

Евген Гельтаі.

ТРИ СЕСТРИ

(З мадярського).

I.

Було їх три. Дві з тих дівчат були порядні, третя ні. Порядні називалася Олена й Ірина, непорядна називалася Мія. Вона не була артисткою, лише такою собі шовгирл, по українськи: дівчина на показ. І як така жила неморально. А саме, мала вона одного-одинокого, дуже богатого приятеля, що її удержував, уладив їй велике мешкання, обсипав її грішми й прикрасами й зодягав дуже богато.

Олена й Ірина жили в Мії. Діставали від неї одяги, капелюхи, строї, гроші, бо Мія була добра сестра і вважала великою честю для обох молодших сестер, що вони були порядні. Олена й Ірина були також горді з того, що вони порядні дівчата, які не потребують давати нічого за хату, за шовкові панчохи, елеґантні капелюхи, лякеровані мешти.

Крім того Олена мала ще одну важну причину бути гордою. Вона хотіла бути вчителькою, вже навіть мала дипльом, ждала лише на іменування. Але це іменування відтягалося, хоч у цій справі вставлявся барон — Міїн барон — навіть у кількох міських радних і комітетових, ба навіть у самого бурмистра.

Противно Ірина була то розмріяна дівчина. Її одинокою мрією було подружа. Вийти замуж, порядно, чесно, як інші порядні міщанські дівчата, самій варити у трикімнатнім мешканні, сваритися зі служницею, ось що було її мрією. Такою мрією жила вона, вижидаючи нетерпляче чоловіка-спасителя, вибраного мужа.

І ждала. Вони всі три ждали разом.

Олена на іменування, Ірина на чоловіка, а Мія вижидала лише цього, щоби сповнилися мрії її сестер.

II.

Одного гарного дня прийшла Олена до дому із сяючим лицем.

— Знаєш, — сказала вона до Мії — я гадаю, що тепер дістану іменування. Той пан, від якого залежить моє іменування, переказував мені, щоби я відвідала його нині пополудні.

— Ну, нарешті! — сказала Мія.

— Твоє щастя вже бодай в дорозі, — сказала Ірина. І зітхаючи додала:

— Але де моє забарилось?

Після цього три сестри задумалися трохи.

— Я бачу вже, — сказала Мія — що мусітиму занятися тою справою. Сама ніколи не дістанеш чоловіка. До того ти занадто незручна. Я віддам тебе замуж.

— Ах, колиб ти хотіла... тобі все вдається, — сказала Ірина одушевлено.

Мія глянула зворушено на Ірину.

— То було по дурному, що ми скорше не подумали над цим. Дівчина така вбога, як ти, даремно жде казкового князенка. Нині гроші — найважніше. Парубки не важаться наблизитися до тебе, бо гадають, що ти не маєш ані цента. Але парубки помиляються. Я саме постановила дати тобі віно двіста міліонів корон.

Ущасливлена Ірина не всилі була вимовити ні словечка.

— Двіста міліонів! — сказала вона після довшої мовчанки.

— Ти найліпша сестра в цілому світі! — зітхнула Олена зворушено.

— Так — сказала Мія і собі зворушена — можете казати, що хочете, але я добра дівчина. Ці двіста міліонів то всі мої гроші. Але я даю їх тобі.

III.

Олена перед театральним представленням вернула від того пана, що то від нього залежало її іменування. Була трохи в злому гуморі.

— Що сталося? — спитала Мія клопотливо.

— Дрібниця... Все було би в порядку і я зараз дістала би іменування, але той пан зазначив виразно, що не робить цього даром.

— Він хоче грошей?

— Але де там! Більше виглядає на таке, що я йому сподобалася...

— Ах!

Мія роздумувала. Також Ірина роздумувала. Олена мовчала.

— Щож ти йому сказала? — спитала Мія після короткої мовчанки.

— Що я йому мала казати? — образилася Олена. — Чейже не подумаєш, що я буду запускатися у розмову з таким, з такою людиною. Тиж знаєш мої принціпи, тай...

— Прошу, прошу, — перебила їй перелякана Мія — не розумій мене фальшиво. Я знаю, що ти порядна дівчина... Але всетаки... як скінчилася ціла та справа?

— Я забралася. Лишила його. Сказала йому, що про мене може й не іменувати мене. Бо радше вмру, ніж мала би я зійти з дороги чести.

— Ти добре сказала, — похвалила Ірина.

— Знаменито, — похвалила Мія. — А він... що він сказав?

— Він сказав, що то смішне, що я повинна роздумати, бо вкінці кінців іде тут про мою будуччину, а він рад би помогти мені. Сказав, щоби я завтра ще раз зайшла. Я відповіла на те, що моя нога ніколи більше не стане в його кімнаті тай вийшла заплакана. По дорозі роздумувала я таки над тою справою, бо правду казати, таки було би шкода проґавити таку знамениту нагоду.

— Таки так! — сказала Ірина.

— Певно! — сказала Мія.

— І мені прийшло на думку, що евентуально була би розвязка...

— А саме? — спитала Мія.

— Колиб хто пішов до того чоловіка і сказав йому, що годі від мене вимагати щось такого. Колиб хто промовив йому до серця, щоби раз поводився як джентелмен і щоби не старався вимушувати...

— Добре, але хтож піде? — спитала Ірина.

— Мія... Вона знана, вміє говорити а вміє теж заімпонувати... — сказала Олена трохи непевно.

Мія поблідла.

— Я маю йти?

— Чомуж би ні, — сказала Олена вже сміливіше. — То не є зовсім така велика жертва. Стільки чейже можеш зробити для твоєї сестри. Заложуся, що тебе коштуватиме це одно-однісеньке слово і я матиму іменування.

Мія глянула на Ірину, начеб вижидала від неї слова протесту. Ірина сказала:

— Ти така добра дівчина, Міє. За мене ти вже подбала. Можеш дещо зробити теж для бідної Оленки.

— А... а... як цей пан також мені не... схоче зробити того даром? — сказала Мія сумно.

Обі дівчині усміхнулися одна до одної, а потім сказали разом:

— Алеж, Міє!

IV.

Іменування Олени принесло, здавалося, й Ірині щастя. Один міський учитель, Оленин товариш, став заходити до них і залюбився в Ірині. Ірина також не була рівнодушна для молодця, якого любов зросла значно, як він довідався, що його усміхається двіста міліонів.

Олена говорила йому:

— Просіть у Мії руки моєї сестри.

— Що?.. У неї?

— Так. Вона голова родини. Від неї дістане Ірина двіста міліонів приданого.

Учитель зблід трохи.

— Так!

— Так. Або що?

— Бо... бо для мене воно трохи неприємне. Не розумійте мене зле, я шаную вашу сестру, панну Мію, дуже..., але... але... я дуже вразливої вдачі...

Олена змірила учителя холодним поглядом.

— Дурниця!... Ірина славна дівчина, ви також, обоє будете щасливі. Про щось іншого годі тут і говорити та шкода тратити кожду хвилину, коли розходиться про ваше щастя.

Учитель пролепетів щось, але потім побачив, що розум це основа всякого щастя. І він посватався до Ірини.

Мія трохи що не розплакася з радости і наче любляча ненька поблагословила їх.

Заручені були дуже щасливі. Учитель приходив день у день до своєї нареченої. Щодня діставав знамениту перекуску, курив баронові циґара і папіроски. Але він був — як це він сам сказав — дуже вразливої вдачі.

— Мені таке не подобається, — говорив він разураз Ірині — і колиб був який спосіб звернути твоє віно, я зробив би це.

— Ти божевільний! — відповіла обурена Ірина — віддавати стільки грошей!

— Але всетаки... всетаки... Знаєш, твоя сестра дуже добра дівчина, але приличність то найважніше!

— То правда, — сказала Ірина сильно переконана.

— А коли ми вже звінчаємося...

— То що?

— Не бери мені того за-зле, серденько, але ми не будемо приставати з нею...

— Як ти хочеш, мій дорогенький, — притакнула йому Ірина уступчиво і щаслива гляділа на судженого.

V.

Як я вже сказав, було їх три. Дві дівчині були порядні, а третя ні...

Переклав **Мих. Недільський.**

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

В ЩО ВІРИТИ: ЧИ В ПРАВДУ, ЧИ В СВОЇ БАЖАННЯ.

Розкажу вам один факт з минувшини. Було се в марті 1923. року. Дістав я запрошення прибути до реставрації Ліхова в Ню Йорку на дуже важні наради. Час був горячий, відомо, бо якраз тоді наспіла чутка з Парижа, що рада амбасадорів признала Галичину Польщі. Тому й не диво, що я пішов на ті наради. Приходжу. Бачу, що головними аранжерами зборів є о. адміністратор Понятишин і др. Цегельський. Убрані від наради походжають по почекальни осібного покою та впевняють нас: „Тут найліпше. Тут можна спокійно зібратися в сепаратці, можна добре поїсти й спокійно побалакати про українську справу".

Зїли шницель з німецькою капустою, о. адміністратор закурив Гавану, почастував свого сусіда, а далі взяв і каже: „Ну, давайте,починаймо!". Забув я додати, що се були ще часи старі, а добрі. Тоді нікому навіть не снилося, що українська православна церква засуджена згори, а українська гр.-католицька церква засуджена здолу та що одинока церква, що має будучність на Україні, се американський презбітеріянізм. Се були ще ті часи, коли теперішні професори презбітеріянізму голосили, що без греко-католицького священства не можна ні кроку, а греко-католицькі священики зичили гроші теперішному пропагаторови протестантизму, ба навіть деякі з них вірили, що позички будуть віддані.

Словом, се були часи давні, а добрі, і як о. адміністратор сказав: „Ну, давайте, починаймо", то др. Льонгин Цегельський ніби троха завагався, як стидлива дівчина, яку просять у танець, але о. адміністратор додав йому відваги: „Ну, пане посол, ви тут наймудрійший, то й починайте!" Пан посол відкашлянув і почав дипльоматичну промову. Добре говорить пан посол, але тоді говорив ще краще як звичайно. Говорив, що за невдачу української справи в Парижі відповідає українська дипльоматія. Тут треба було зробити се й онте, бюро інформації у Вашингтоні, місію в Лондоні, амбасаду у Парижі, інформаційне бюро в Римі, і Йокагамі. На амбасадорів треба ставити не людий, що вміють збирати гроші, але таких, що знають мову краю. „Він уже почав учитися по японськи", — пояснює мені мій сусід.

Ледви наш амбасадор розмахався, коли тут один з наших інтелігентів зачав собі „пускати цвішенруфи" про телефонічні розмови з Вашингтону до Вінніпеґу, про якогось Аврутіса й Боєра, та про жінки й таке подібне. Але за се я ще тут не хочу писати. Настало деяке замішаннє, підчас котрого редактор „Америки" підшептує п. бесідникови: „Пане посол, Рада в Парижи ще не віддала Галичини".

Пан посол аж задеревів. „Як то не дала?"

Пан редактор пояснює: та так, і так, написано в Филаделфійськім Поблик Леджері, що Англія запротестувала проти віддання. Ось витинок.

Пан посол тільки глипнув і відразу рішив, що треба робити. „Як так, то „Свобода" завтра має відкликати сю вістку про рішення. Треба піддержати в народі духа, бо інакше все пропало. Великими буквами написати: рішення ще нема. Великими буквами. Є ще у вас ті букви, великі, якими про Перемишль у час війни писали? От тими".

У мені аж кров заграла, як я побачив таку рішучість. Думаю собі з подивом: „Що за розум! Що за досвід! Що дипльомат, то дипльомат!" Сейчас знає, що зробити! Хтоби тут подумав за великі букви і Перемишль".

Аж просить о голос гр. Дембицький. „Я", — каже, „не є політик. Я простий чоловік, а з бизнесу продаю іншуренс. Отже на високій політиці я не розуміюся. На дипльомата не надаюся. Ні до Вашингтону, ні до Йокогами. Я з народа. Але відай я мігби дещо сказати, як я зі споду дивлюся на справу, на яку ви дивитися з висока. Звісно, з висока далеко видно, але з долини видно дещо таке, чого з гори не видно. Отже прошу вас, послухайте, що я вас попрошу. Що там у филаделфійській ґазеті появилася новинка, се правда, але чи правда се, що там пишеться, ніхто не знає. Пан посол думає, що вона пише правду, а мені здається, що се неправда, бо прецінь десятки других ґазетярів виразно написали, що й Англія згодилась на домаганнє Польщі. Правда, ми хочемо, щоби так було, як пише филаделфійська ґазета, але з того ще не виходить, щоби ми в се вірили. Ми віримо в правду, а не в брехню, яка нам подобається. Не дурім себе нічим. Як Галичину віддали Полякам, то скажім собі, що віддали, і спитаймо себе: А що ми на се? Пан посол каже, що всі люди потратять голови та втратять надію та підуть лизатися з Поляками. Може й такі й будуть, але їх не буде богато. Може дехто піде польонофільську ґазету видавати, але весь нарід на се не піде. Нарід далі буде проти Поляків, а іміґрація буде нашому народови помагати боротися проти них.

„А хочби там Англія протестувала за нами, то що з того? Як вона не зґодилася ще нині, то завтра щось зайде таке, що вона згодиться. Якби тепер нам у ґазеті написати, що ще за нами є Англія, а завтра показалобся, що Анґлія таки згодилася на відданнє Галичини, то аж тоді серед нас настала би деморалізація, бо розвіялабися нова пуста надія.

„Отже як уже написано, най так лишиться. Букви, якими писали про Перемишль, най лишаться на складі, і не треба їх вибирати".

Ся промова, признаюся, поділала на мене так, гейби мені хто на голову холодної води вилляв. Отом був лютий на сего пана Дембицького. Справді, відки простий іншуренс аджент приходить такі річи говорити панови послови, що був двайцять літ редактором, десять літ цісарським послом у самому Відни, а відтак дипльоматом по світі шлявся? Чи то так ми шануємо своїх великих людий?

Тої самої думки, що я, були й о. адміністратор, і п. Добрянський, і всі поважні політики, але вони ждали, що пан посол на се все відповість панови Дембицькому, але пан посол зчепився з редакторами Свободи. Казав їм: „Ви мусите мене попирати, бо інакше мене позискає до себе Федерація". На се один з редакторів відповів: „Федерація не така дурна, як ви думаєте. Вона вас не хоче: вона хоче тільки, щоб ви прийшли до нас, аби вами було чим нас бити". Від сего слова як уже пішло, так пішло.

Але се вже не належить до річи. Відповіди від пана посла я таки не чув тоді. Прийшлося мені, підводячи домів о. адміністратора й пана менаджера дому У. Н. Комітету, потішати самого себе: Пожди, небоже, і побачиш, що з того вийде. Може й справді дипльомати зза горяча помилилися. Ануж панок з Митрополитен щось знає.

Дивлюся на другий день у нашу ґазету, а там ані словом нема про те, що Анґлія протестувала в обороні Українців. Противно, є ще одно потвердженнє, що Анґлія голосувала з Францією і Япаном за Польщею. Ось тобі й на!

Се вже булоби все. Але ще не все. Я ще не сказав, пощо я властиво розповідаю сю давнину, коли тепер уже старі, а добрі часи минулися, а зовсім нові настали. Пощо нагадувати, як баба дівкою була? А ось нащо:

Куда не йду тут у Ню Йорку, люди сваруться за повстання на Україні. Цікаві се балачки, але, на жаль, одна з ними біда: дискутуючі дуже часто дивляться не за тим, що є в дійсности, але висказують свої бажання за факти. Український націоналіст хотівби, щоби український народ бунтувався проти Москалів і Поляків, і як йому донесуть, що десь Українці бунтуються проти чужої влади, дивись, а він уже розум стратив. Не дивиться, чи правда се, чи неправда, не дивиться, хто се написав, чому се написав, бере сю новинку і вже вірить. Як дурень вірить, що на вербі грушки ростуть, бо так булоби гарно, щоби вони росли, так иноді случається наш політик, що як йому донести якусь зовсім неймовірну новину, то він їй зараз повірить, коли йому тільки того хотілосяби. Ви йому говорите, „Пожди, чоловіче, та й я за тим, аби таке повстаннє було. Але тут ще нема доказів". А він на вас як не визвіриться. Як вас не облає хрунем, зрадником: „Там кров ллеться, а ви з Українцями не стоїте! Там українські селяни бунтуються, а ви з Москалями".

Ви йому толкуєте: „Та я хочу повстання, але я не хочу повстання, робленого на тайпрайтері в якійсь паршивій румунській шматі. Я хочу повстання правдивого, а не робле- йому толкуєте, а він кричить, ного в домі Нар. Комітету. „Ви руками махає; „Ви зрадник. Я з вами говорити не хочу".

Може бути, що і я так думавби і так горячкувався, і так навіть здорового розуму не хотів послухати, якби не те, що я колись був прошений о. адміністратором на вечеру до Ліхова й на розмову про українську справу. Часи змінилися, і я вже нині не боюся поглянути правді в очи. Як що правда, то я прийму правду, хочби вона мені не подобалася. І відкидаю брехню, хоч як мені хотілосьби, щоби так було. Наш нарід добре сказав, що дурень думкою богатіє та що сліпій курці зерно сниться. Най собі курка вірить, що вона зерно їла, як їй тільки зерно снилося, але ми-ж не кури. Коли ми політики, не дурім себе фантазіями, не будуймо нічого на фантазіях, ні на снах, не багатіймо думками. Не думаймо, що ми їдемо на воронім кони, коли ми сидимо на вербовім патичку. Як котрий з нас має освіту, то й тим най не величається, бо за вчених не даром наш нарід каже: Нема дурня понад ученого дурня. І не берімся вірити в дурницю тому, що її сказав нам старий чоловік, бо деколи (це все, але деколи) й старому дуже хочеться вірити в те, чого нема. Не даром наш нарід каже: Як уже дурень, то вже на довго.

Політика, мені здається, брехні не потребує. Все ліпше знати правду, хочби яку сумну, як дурити себе брехнею. Брехнею може довго дурити себе тільки людина хора й безвартісна.

Свій.

20-ЛІТНІ РОКОВИНИ.

За своїми злободенними справами і журбами українське студентство забуло, що в сім році минає двайцять шість літ від важних подій, які розігралися на львівському університеті, які були початком, а зглядно відновленням боротьби за український університет. А прецінь хоч для самої традиції треба було згадати ці хвилі, які чверть століття тому так хвилювали не лише українське студенство, але цілу українську суспільність... Брак місця дозволяє нам лише кількома словами згадати минуле.

Дня 8. жовтня 1901 р. відбулося віче української академічної молоді, присвячене виключно справі університетській На цьому вічу ухвалено домагатися: 1) системізування ріжнородних катедр з викладовок українською мовою; 2) усунення всяких перешкод, які стоят на дорозі складання риґорозів в українській мові; 3) іменовання українських екзамінаторів до всіх державних іспитів 4) заведення для вжитку української молодіжи всіх українських університетських друків

Ці змагання українського студенства польські університетські власти не лише зіґнорували, але що більше, почали обмежувати і ці права українсько мови, якими дотепер студенти користувались. Це дало почин до нового віча, яке відбулося дня 19. листопада 1901 р., на якому виперто ректора і професорів за двері, коли вони хотіли віче розігнати. Після віча маніфестувало українське студенство на вулицях Львова. Це була перша студенська демонстрація і перший раз тоді почув Львів новий український гимн „Не пора".

Припинено університетські виклади, почались арештовання, слідства, вкінці релеґовано з університету пятьох українських студентів, а львівський університетський сенат видав відозву до польського студенства, в якій віче назвав „встрентним безпраєм", „обявем дзікосьці" і завізвав польську молодь академічну до „становчей ґотовосьці, до оброни поваґі і пшивілеюв Almae Matris", та назначив розпочаття викладів на день 1. грудня. Яку відповідь дало українське студенство на таке вирішення його домагань?

Тодішний орґан студенства „Молода Україна" в 11. числі з 1901 р. в статті „Покотилася лявіна" пише: „Нам лишилося дві евентуальности: або піти на університет, протестувати проти способу, яким нас сенат трактує — отже демонстрації, бучі, не допустити ні одного викладу, а наслідком того вести криваві бійки з польськими шовіністичними академіками, або кинути університет... І ми рішилися на те друге..."

Дня першого грудня 1901 р. запала ухвала молоді, що рішила сецесію з львівського університету... Українське студенство покинуло поле бою, навіть без бою... Чому? Як? „Не страх перед пихою польських фірциків, не сумніви щодо побіди — каже „Молода Україна" — спонукали нас до цього. Лише те, що надто високо цінимо святість наших домагань, з надто великою пошаною відносимся до постуляту нашої рівноправности, ніж щоби мали здобуття його обезсвячувати боротьбою з вирафінованими паничами:. І тому ми воліли не сплямити свою національну гордість суперечками з еґоїстичними карієровичами, перейти над ними до порядку дневного і зіґнорувати їх так — як зіґнорує їх історія їхнього власного народа, як польський нарід в своїм святім стремлінню перейде над ними до порядку дневного"!... Відповідь гідна молоді великого народа... Свій ідеал несли так високо, що не хотіли здобуття його обезсвячувати боротьбою. Боротьбою не хотіли плямити національної гордости... Обиду, яку кинено їм, воліли ховати до кишені, і показати плечі... Зіґнорували противників тим, що лишили йому університет...

І з міною героїв опустили рідну землю і пішли у світ... А на пращання сказали: „Ідемо за чужину, кидаємо свій рідний край, бо ти, наш рідний краю, не можеш нам дати запоруки свобідного розвою культури, не можеш обезпечити нам не то усіх тих прав, які нам належаться, але не можеш нам запевнити навіть належної пошани для нашої народної чести, для нашої народної гордости"... (Промова Темницького на пращальним комерсі 7. грудня 1901 р., гл. „Мол. Україна" ч. 11. стор. 438 з 1901 р.).

Рідний край мав боронити їхньої народньої чести, а не вони честь рідного краю і своєї нації...

Дня 7. грудня на величавім бенкеті пращали батьки і мами своїх синів... І мов на глум мами устами своєї представниці на пращання сказали їм ці самі слова, якими виправляли Спартанки своїх синів у бій.: „Іди, сину, вертай зі щитом або... на щиті!"

А сини, йдучи на віденські і пражські бруки, видали маніфест до... українського народу, в якому кажеться (Діло з 3-го грудня 1901): „Русько-український Народе! Нині чотириста сорок Русинів-Українців заявило, що виписуються з книги горожан львівського університету. Чотириста сорок Русинів-Українців зложило нині великий обіт — не вертати в пороги цеї святині науки, аж поки правда не сповниться. Це не сонце западає на зводі твого неба, не звізди твої погасають у темних і таємних просторах, Народе! Це сини Твої покидають нині святі простори Твоїх земель...

„Довершилася міра й перелилося море Твого болю. І великий час настав!... На жертвенник долі Твоєї кинули нині сини Твоє велике слово... Це слово дітей Твоїх, що йдуть за Твою долю в бій; ідуть, як сотні Твої ходили"...

І пішли як герої, як переможці не у бій — а на чужину... А в одному листі з Відня, друкованому у „Молодій Україні" ч. 11., пише один сецесіоніст: „Мені жаль за Тобою, Україно. Не жаль мені за ріднею, не жаль мені за щастям, яке мені голосила зазуля, кукуючи на весні мого життя, а жаль мені, що Ти плачеш десь за мною... Ой будеш ти, мати, землю моїх слідів до серця пригортати, будеш мене виглядати в неопаленій хаті, будеш думи вітром засипати, виплачеш очи за мною, мамо Україно"...

Умисне наводимо всі ці цитати, щоби пізнати психіку тодішного студенства, щоби пізнати їхню наївність і безмежну зарозумілість, а вкінці для порівнання... Бо це, що ділося в грудні 1901 р., повторилося не лише у студенському життю, але і в життю народа. Підчас великої революції на Україні українські соціялістичні круги були початково проти боротьби з соціялістичною Росією, старалися всіми способами не допустити до війни, з тої самої причини, щоби не „обезсвячувати боротьбою своїх святих домагань"...

І це не один приклад. Можна їх навести це богато, богато... Та може гіркий досвід минулого не допустить вже до їхнього повторювання.

І. Г.

НОВІ БЕЗДРОТНІ ДИВА.

В Парижі зроблено недавно дуже цікавий як і дуже важний для науки дослід. А саме зроблено спроби розвязати експериментом питання, чи можливо кермувати підводною лодкою бездротною дорогою. Для тої ціли збудувала морська управа малу підводну лодку. Торпеда поринала в хвилі Секвани і її мотори підлягали від тої хвилини бездротним наказам, які висилала надавча стація з вежі Айфля. „Бездротна лодка" виконувала бездоганно вес те, що їй невидимий командант наказував, висилаючи ці накази бездротною дорогою. Експеримент дуже гарно вдався. Менше вдачна була така сама проба на повному морю. Підводною лодкою можна було кермувати без дроту тільки тоді, коли віддаль між надавчою стацією і підводною лодкою не була за велика.

Ці незвичайно цікаві проби були наче доповненням експериментів, які роблено в Америці, а саме з бездротним кермуванням літаками. Рекорд в сьому зглядi здобуто свого часу в Сан Франціско, де вдалося кермувати бездротно літаком на просторі 400 кільометрів. Літак перелетів той простір без якогонебудь випадку. Навіть причалення відбулося в цілковитому порядку, хоча можна було побоюватися, що саме при тій нагоді машина без провідника може розбитися в куски. Подібні спроби, переведені в Европі, не вдалися.

В Америці переведено також такі експерименти, як оце недавно в Парижі, але ті експерименти були ще цікавіші. Бо Американці не вдоволилися кермованням підводної лодки з надавчої стацій, але пробували підводною лодкою, кермованою бездротним способом з літака, знищити корабель. Підводна лодка слухала бездоганно наказів пільота, що на висоті багатьох соток метрів кружляв над полем бою. І якби то не були тільки маневри але дійсна війна, то залога корабля після вдачного експерименту була би пішла на прохарчовання рибам та морським потворам.

Як французські, так і американські фахівці погоджуються в тім, що сьогодня стан бездротної техніки дає можність кермувати бездротним способом літаками. Але тут є ще одна заковика. А саме не вдалося досі знайти способу, щоби те бездротне кермування літаками устійнити, зробити зовсім певним. Бо сьогодня бездротний пільот ще зовсім не знає, як порадити собі, щоби вислати літак на більшу віддаль або боротися з бурею та вітром. Колиби хтось пробував бездротним способом довести яких тисячу літаків до мети, віддаленої пятьсот кільометрів, то в найкращому випадку сьогодня долетілоби туди три-чотири літаки. Можна сказати, що сьогодня знайдено спосіб, як кермувати літаком без летуна, але правдиве і зовсім певне кермовання літаками бездротним способом буде уможливлене щайно за яких кілька десятків років. Те, що сьогодня є ще великим дивом, може бути вже незадовго найзвичайнішою дійсністю...

Кермований бездротним способом літак може віддати великі практичні прислуги в научних дослідах. Ми майже зовсім нічого не знаємо про прикмети та властивости найвищих верств нашого воздуха тому, що з огляду на щораз більшу рідкість воздуха вгорі досі не можна було навіть при ужиттю всяких охоронних апаратів піднестися вище як на 10 кільометрів. Метеорольоґи, що досліджували силу тиснення та хемічний склад горішніх верстов воздуха, послуговалися пробними бальонами, заосмотреними в автоматичні реєстраційні апарати, які могли підійматися до висоти 25 кільометрів. Але осягнені таким робом висліди були все таки непевні, бо бальони, що підіймалися аж до такої висоти, цілковито вихоплювалися зпід контролі метеорольоґа, що їх вислав. Якщо вдалосяб вислати в ті висоти легкі літаки та кермувати ними бездротним способом, то тоді досліджування горішніх верстов воздушного океану, на дні якого ми жиємо, дало би кращі і певніші висліди.

— Дійсно гарні портрети! Чи то ваші предки?

— А чиїж би? Певно, що мої, я купив їх на ліцитації і заплатив готівкою.

—o—

Учитель обговорив значіння моря і його пожиток для людей і питається одного з учеників:

— Скажи мені, Самфале, що сталося би, колиб не було цих великих водних просторів?

Запитаний ученик звичайно не вважав, тому, не роздумуючи довго каже:

— Колиб не було води, тоді ніхто не міг би навчитися плавати і богато людей могло би втопитися.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПП. СЕКРЕТАРІВ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА.

Сим повідомляється Вп. пп. Секретарів відділів У. Н. Союза, що висилка календарів на рік 1928 для членів У. Н. Союза вже розпочалася і що вже вислано календарі на адреси пп. Секретарів для слідуючих відділів:

Вислано експресом 3. грудня: Від. 77, 106 (3 п.), 109, 120 (2 п.), 127 (2 п.), 175 (2 п.), 179 (2 п.), 183 (2 п.), 345.

Котрий би зі згаданих відділів не дістав з якоїсь причини посилки до 10 днів від дня вислання календарів, нехай повідомить Адміністрацію Свободи.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

СТ. ЛУІС, МО. Тов. Любов, від. 373, повідомляє своїх членкинь, що річні збори відбудуться в неділю, дня 11. грудня, о годині 2.30 пополудни, в гали Укр. Нар. Дому, 1523 Гікори ул. На річних зборах контрольна комісія здасть своє справозданиє з діловодства відділових урядників. Відтак слідує приниманнє нових членкинь до сего товариства без вступу, а потім вибір нового уряду на 1928 рік. Запрашаєтся усіх членкинь прибути на збори. — Анна Ґромоцька, предс.; Параскевія Шумляк, кас.; Анна Паращак, секр.

Н. ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. ім. Івана Франка, від. 146, подає до відома всім членам, що річні збори відбудуться в неділю, дня 11. грудня, точно о 12-ій годині в полудне, в Укр. Нар. Школі в Н. Дітройт. Проситься всіх членів прибути на сі збори, бо маємо важні справи. Буде вибір нового уряду на рік 1928. На мітінґу роздасться календарі на 1928 рік. Кождий член має забрати свій календар на перших зборах, бо секретар не може носити кілька місяців ваших календарі. Членів, котрі ще не дали на Сиротинець, просимо дати сего місяця. Довгуючі члени, коли не вирівнають своєї залеглости, будуть суспендовані. — В. Андрушків, секр.

РОСФОРД, О. Уряд Бр. св. Михаїла, від. 235, повідомляє всіх своїм місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, дня 11. грудня, о год. 2-ій пополудни, в гали У. Н. Дому. Порситься всіх членів прибути на час, бо є важні справи до полагодження. Контр. комісія здасть справозданиє за 11 місяців проваджения книжок. Буде вибір нового уряду на 1928 рік. При плаченню вкладок кождий член отримає календар за доплатою 30 ц. Рівнож проситься всіх членів вирівнати свої залеглости, щоби не переносити довгу з року на рік. Хто не буде на річнім мітінґу присутний заплатить кару після ухвали. — Денько, предс.; І. Кушнір, секр.; О. Невойда, секб.

СЕҐІНАВ, МІШ. Тов. Український Клюб, від. 309, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться о годині 1-ій пополудни в неділю, дня 11. грудня, в гали Озератіса, 1325 Hess St. На порядку нарад вибір уряду на 1928 рік і поправки до місцевого статута. Неявившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. — Теодор Федусь, пр.; Александер Варян, секр.

ЯНҐСТАВН, О. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 230, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, дня 11. грудня, о год. 2-гій пополудни, в литовській гали, 628 Franklin Ave. Обовязком є кождого члена явитись на сей мітінґ в означенім часі. Уряд і контр. комісія здадуть справозданиє за сей рік по чім наступить вибір нового уряду. Проситься всіх членів вирівнати свої довги і кари, бо в противнім разі не прийметься від них місячних вкладок і таких членів суспендується. Членів, котрі ще не зложили жертви на Сиротинець, проситься зложити на сім мітінґу, бо по мітінґу відішлеться до Комітету вся призбирана сума. Неявившийся член на річний мітінґ заплатить кари 1 дол., а урядник 2 дол. — Ю. Присташ, предс.; Ів. Павловський, кас.; Ів. Гармич, секр.

СО. ДІРФІЛД, МАСС. Повідомляється всіх членів Тов. Галицька Січ, від. 207, що річний мітінґ відбудеться в неділю, дня 11. грудня зараз по Сл. Божій в гали церковній. На сей мітінґ має явитись кождий член, бо буде вибір нового уряду. Старий урдя здасть справозданиє. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Николай Рева, предс.; Теодор Тишкович, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Уряд Бр. св. Василія, від. 364, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться дня 11. грудня, в неділю, зараз по Службі Божій в гали церковній. Проситься кождого члена явитись на сих зборах конечно, бо є важні справи до полагодження, а найважнійша справа вибір нового уряду на 1928 рік. Пригадується довгуючим, щоб вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Григорій Кравчишин, предс.; Іван Бець, кас.; Йосиф Биць, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Подільська Січ, від. 141, повідомляє, що річний мітінґ відбудесь о 2-ій год. попол., в неділю, дня 11. грудня, в гали церковній, 123 Кліперт енд Едвард. На порядку мітінґу: справозданиє за минулий рік, приниманнє нових членів без вступного до Тов. і У. Н. Союза і вибір нового уряду. Не явившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. — Михаїл Ґурський, предс.; Ів. Ґирльовський, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Зап. Січ, від. 75, подає до відома всім місцевих і позамісцевим членам, що річний мітінґ відбудеться в неділю, дня 11-го грудня, о 1-ій год. пополудни в гали під ч. 3464 Cicotte Ave. На порядку нарад є справозданиє урядників і контрольорів, вибір уряду на 1928 рік, докінченнє збірки на дім інвалідів і инші дуже важні справи. Довгуючі члени мають вирівнати свій довг, щоби не передавати діловодства новому урядови з довгами. Неявившийся член на сей мітінґ заплатить кару, після статута. — С. Дідула, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. О. Николая, від. 341, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться дня 11-го грудня, в гали У. Н. Дому при В. 14 вулиці, точно о год. 1.30 пополудни. Кождий член обовязково має прийти на означений час, бо є дуже важні справи до полагодження. Річне справозданиє урядників і контрольорів; вибір уряду на 1928 рік. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости. На мітінґу роздасться календарі. Проситься членів на річний мітінґ дітий не посилати. Котрий член не прийде на мітінґ без важної причини заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Іван Крениґлова, секр.

МОНЕССЕН, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 338, повідомляє усіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, дня 11. грудня, о год. 2-ій пополудни, в гали на 2-ій вул. Проситься усіх членів прибути на сі збори бо буде вибір уряду на 1928 рік. Довгуючі члени нехай не забувають прийти і вирівнати свої залеглости. Неявившийся на збори член заплатить кари 50 ц. — П. Пухнатий, предс.; Н. Опар, кас.; І. Міщишин, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори і вибір нового уряду на 1928 рік відбудуться в неділю дня 11. грудня, о год. 2-ій попол., в гали Укр. Хати, 2240 Ґрейлінґ ул. Проситься членів прийти на час; не явившийся член на ті збори буде покараний після ухвали присутних членів. Також проситься привести своїх знакомих, котрі ще не є, а хотілиб стати членами У. Н. Союза. Членів, котрі ще не дали своєї жертви на Сиротинець, проситься принести на сі збори. — Іван Чайковський, предс.; Іван Курчак, рек. секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. Богдана Хмельницького, від. 47, подає до відома всім місцевим і позамісцевим членам, що річний мітінґ відбудеться в суботу, дня 10. грудня, о годині 6.30 вечером в парафіяльній гали під церквою, 623 Скот стріт. Обовязком є кождого члена явитися на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Буде вибір нового уряду на 1928 рік. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовні. Котрий член не явиться на сей мітінґ заплатить кару 1 дол. На мітінґу будуть роздані календарі. Члени, котрі ще не дали на Сиротинець, повинні дати на сім мітінґу. — Никола Кудринський, секр.; Григорій Томащук, предс.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Ап. Петра і аПвла, від. 102, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, дня 11. грудня, зараз по Сл. Божій, в гали парохіяльній при В. 7-мій ул. Тому, що се остатній мітінґ в сім році, кождий член повинен старатись вирівнати свої вкладки за сей рік, щоби довгу не переносити на 1928 рік. Хто не ирівнає своїх вкладок, буде суспендований. Уважайте і на Сиротинець У. Н. С. Збирайте жертви і приносіть до нашого відділу, а ми радо відішлемо до Комітету. Кождий член має взяти собі календар і заплатити за него 30 центів.. — И. Сенчина, предс.; Дм. Дорош, кас.; Ник. Буська, секр.

ВІЛІНҐ, В. ВА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 56, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться в неділю, дня 11. грудня, в гали парафіяльній при 42-ій вул. і Дзиков. Кождий член має явитись, бо є важні справи до полагодження. Не явившийся член зпалатить 0 ц. кари. — Іван Шалева, предс.; Михаїл Зинь, кас.; Василь Реваковський, секр.

ІСТ СТ. ЛУІС, ІЛЛ. Тов. Запорожська Січ, від. 284, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться дня 11. грудня точно о годині 2-гій пополудни, в гали У. Н. Дому, 1020 N. 9th St. Буде справозданиє старого уряду за цілий рік і вибір нового уряду. — Дмитро Іващук, голова; Ол. Петришин, кас.; Ів. Ч. Тимкович, писар.

ЛАНКЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Василія, від. 87, повідомляє, що річний мітінґ відбудесь о 12-ій годині попол., в неділю, дня 11. грудня в гали парохіяльній при Ellicott Rd. Буде вибір уряду на 1928 рік і инші важні справи. Не явившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. — Ник. Трояновський, предс.; Конст. Купер, секр.

МІКІС РАКС, ПА. Бр. св. Володимира, від. 91, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться о 12-ій год. в неділю, дня 11. грудня, в гали У. Н. Дому при Ella St. Буде вибір нового уряду на 1928 рік і инші важні справи. Не явившийся член заплатить кару після статута. — Андрій Гальчак, предс.; Василь Рудавський, секр.

РОМ, Н. Й. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 121, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться дня 11. грудня, точно о год. 1-ій пополудни, в гали F. Klara, 225 S. Washington. На сей мітінґ має явитись кождий член. Буде справозданиє за рік 1927 і вибір уряду на рік 1928. Не явившийся член на сі ммітінґу, буде караний 1 дол., а урядник 2 дол. Довгуючі члени зволять вирівнати свої залеглости. На мітінґу роздасться календарі. Котрий член ще не зложив на Сиротинець, то повинен на сім мітінґу зложити. — Д. Іванців, предс.; С. Свирид, кас.; В. Чуйко, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 292, повідомляє усіх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, дня 11. грудня, точно о годині 12.30 пополудни, в церковній гали при Кліперт і Едвард ул. Тому, що є важні справи, обовязком є кождого члена бути присутним. Проситься не присилати дітий, але хоч раз в рік придім самі. Ще раз пригадую тим, що взяли пушки збирати на Сиротинець, щоб були ласка звернути без огляду, чи що зібрали чи ні. На мітінґу уряд здасть справозданиє почім буде вибір уряду, ухвали статута, роздача календарів і инші справи. Просимо не передавати вкладок одні другими, але самим принести. Волод. Візничак, предс.; Петро Кізел, секр.; Йосиф Масляк, кас.

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Андрія, від. 128, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться дня 11. грудня, в годині 1-ій попол., в гали церковній, 2445 Іст 31-ша ул. На той мітінґ має кождий член і членкиня явитися. На мітінґу уряд здасть справозданиє почім наступить вибір уряду на рік 1928. Є дуже важні справи, котрі мусять бути полагоджені на річнім мітінґу. Неявившийся член заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. — Он. Зазуля, предс.; Мих. Пошивак, кас.; Волод. Каршень, секр.

ҐЕРИ, ІНД. Отсим подається до загального відома членам Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 100, що річний мітінґ відбудеться дня 11-го грудня с. р. в Neighborhood House, 1700 Adams St., точно о год. 2-ій пополудни. Обовязком кождого члена є прийти і вислухати справоздань уряду. Кождий член є обовязаний зложити 1 дол. на Сиротинець У. Н. Союза. Ану ,товариші, зробім так, щоби не треба було уживати острих слів, сповнім свій обовязок всі як один. — М. Паламар, предс.; А. Цебак, секр.

ФУЛТОН, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 263, повідомляє усіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, дня 11. грудня, о 2-ій годині пополудни, в гали У. Н. Д., 323 Бродвей ул. Обовязком є кождого члена явитись на сей мітінґ в означенім часі. Уряд і контрольна комісія здадуть справозданиє по чім наступить вибір уряду на 1928 рік. — Андрій Іваницький, секр.

ІСТОН, ПА. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 137, подає до відома усім своїм членам, що річний мітінґ відбудеться дня 11. грудня, о 12-ій годині в полідне. Проситься усіх членів прибути на означений час. Буде справозданиє урядників і вибір уряду. Будеться принимати нових членів без вступного. Сей мітінґ був заповіджений на 18. грудня, але задля браку галі відбудеться на 11. грудня. Не явившийся член буде караний після річної ухвали. — Ф. Сагатий, предс.; М. Підгайний, секр.

ҐРЕЙТ МЕДОВС, Н. ДЖ. Тов. Любов, від. 143, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться дня 11. грудня в церковній гали, о год. 3-ій пополудни. Усі члени повинні явитись на мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Неявившіся члени будуть карані після статута. — П. Ландяк, предс.; К. Данилюк, секр.

ДЕРРІ, ПА. Сестр. Усп. Пр. Д. Марії, від. 303, повідомляє своїх членкинь, що річний мітінґ відбудеться дня 11. грудня, о 1-ій год. пополудни на українській гали. На той мітінґ мають явитися всі урядничкі і членкині під карою статута. Буде справозданиє з цілого року і вибір уряду на 1928 рік. Будемо тринимати без вступного до Сестрицтва і У. Н. Союза, тому користайте з нагоди і приведіть своїх знакомих. — Катерина Бейс, секр.; Катерина Королевят, предс.; Анна Баран, кас.

ЕМЕРІДЖ, ПА. Повідомляється усіх членів Бр. св. Василія Вел., від. 161, що річний мітінґ відбудеться дня 11. грудня, точно о 2-ій годині, під ч. 614 Гленвуд Еве. Проситься усіх членів прибути, бо на тім мітінґу будеться вибирати уряд на 1928 рік. Також будеться принимати нових членів без вступного до Бр. і У. Н. Союза, тож кождий член повинен припровадити хоч одного нового члена. Не явившийся члена заплатить кари 1 дол., а урядник 2 дол. — Мих. Радьо, предс.; Мих. Петрушкевич, кас.; А. Підуфалий, секр.

ТЕЙЛОР, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 193, подає до відома, що річний мітінґ відбудеться в неділю, дня 11. грудня, о год. 2.30 попол., в гали Укр. Роб. Дому при Юніон Стр. Обовязком кождого члена є явитися на річний мітінґ, бо будемо мати важні справи до полагодження, як справозданиє балеве, вибір уряду на 1928 рік, справа Сиротинця-Захисту, розданиє календарів на 1928 рік і другі. Довгуючих членів проситься явитись і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі оголоситься їх на мітінґу і суспендується. Кождий член повинен привести своїх знакомих і вписати їх в члени Бр. і У. Н. Союза. Неявившийся член заплатить кари 1 дол., а урядник 1.50. — Анд. Молодович, предс.; Мих. Мощевський, секр.; Ігн. Скула, кас.

АВОКА, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 326, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться дня 11. грудня, в неділю, о годині 1.30 пополудни, в гали Антона Турка, 814 Мейн Стр. На мітінґу буде вибір уряду, розданиє календарів за доплатою 30 цнт., приниманнє нових членів без оплати вступного до У. Н. Союза, а до Товариства після статута і другі важні справи. Неприсутний член заплатить кари 1 дол., а урядник 2 дол. — Н. Колодій, предс.; С. Сеньків, кас.; І. Соколовський, секр.

АМБРІДЖ, ПА. Отсим повідомляється всіх членів від. 276, що річний мітінґ відбудеться дня 11. грудня, о годині 1-ій пополудни. Кождий член має явитись на мітінґ. Довгуючі члени мають вирівнати свої вкладки. Ті члени, котрі ще не дали нічого на будову Сиротинця, будуть ласкаві зложити по 1 дол. за рік 1927. Всіх позамісцевих членів проситься прислати свої вкладки не дальше як до 10. грудня. Члени, котрі мусять іти до роботи того дня, мають повідомити уряд на перед, щоб не були карані після статута. — С. Прокопович, предс.; Луць Лаврик, кас. Мих. Фук, секр фін.

ЮТІКА, Н. Й. Бр. св. Петра і Павла, від. 58, повідомляє усіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться дня 11. грудня, о годині 12-ій вполудне. Проситься членів прибути на мітінґ, бо буде вибір уряду. Будемо принимати без вступного, тому користайте з нагоди і приведіть своїх знакомих та впишіть в члени. — Дамян Матвіїв, предс.; Лука Гарматюк, кас.; Яким Клачко, секр.

НЮ КЕСЕЛ, ПА. Тов. ім. Ів. Франка, від. 74, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, дня 11. грудня, точно в 1-ій год. пополудни в церковній гали при Ровз Евню. Проситься кождого члена явитися на означений час і вирівнати свої вкладки. Є важні справи до полагодження. Буде вибір уряду на 1928 рік. Неявившийся член підлягає карі 1 дол. а урядник 2 дол. — Йосиф Лубянецький, секр.

МІКІСПОРТ, ПА. Тов. Зап. Січ, від. 132, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, дня 11. грудня, о годині 12-ій в полудне. На сих зборах буде вибір уряду на 1928 рік, тож проситься усіх членів прийти. Член, що не явиться без важної причини, заплатить 1 дол. кари, а урядник 2 дол. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі не будуть мати права голосу, ані до вибору урядником. Члени, що не зложили ще по долярови на Сиротинець в сім році, мають зложити на сих зборах, бо це вже остатний реченець. — Гр. Куницький, предс.; П. Гальма, рек. писар.

МІКІС РАКС, ПА. Бр. Пресв. Богородиці, від. 258 дає довідома своїм членам, що річний мітінґ відбудеться 11. грудня, о годині 2-ій пополудни в неділю. Проситься всіх членів прийти на мітінґ, бо будуть важні справи до полагодження. Буде вибір урядників. Неявившийся член заплатить кари 1 дол., а урядник 2 дол. Мітінґ буде в гали Петра Мудрика, 413 Ela St. — Ник. Афтанас, предс.; Петро Кріль, секр.

ШЕНАНДОА, ПА. Бр. св. Володимира, від. 98, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться дня 11. грудня, в гали парафіяльній при Вест Сентер ул. Проситься усіх членів прийти на мітінґ, бо будуть важні справи до полагодження. Контрольну комісію взиваеться переглянути книжки і здати справозданиє на мітінґу. Неявившийся член заплатить 1 дол. кари, а урядник 2 дол. — Іван Чорний, секр.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ГЕМТРЕМК, МИШ.

При народній роботі.

Коли прийшла вістка зі Старого Краю, що наш рідний край навістила страшна катастрофа-повінь, що наші браття просять о негайну поміч, Укр. Американський Політичний Клюб на своїх місячних зборах 8. жовтня 1927 взяв сю справу під розвагу. Ухвалено скликати всі товариства і парохії на спільну нараду. Спільні наради відбулися 12. жовтня 1927. На тій нараді брали участь слідуючі товариства: Укр.-Американський Політичний Клюб, тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94. У. Н. Союза, тов. ім. Івана Франка, від. 146. У. Н. Союза, Жіночий Клюб, Братство св. Михаїла, товариство Згода, від. 20. У. Н. Союза, Гр. Кат. Парохія, Січ Сотня 1, Сотня 2. Жіноча Сотня 3, Сотня 13, Округ 4, Братство Провидіння, Народна Школа Норт Детройт, Жіночий Клюб Норт Детройт, Козацька Січ Норт Детройт і Укр.-Америк. Горожанський Клюб Норт Детройт. На спільних нарадах ухвалено, щоби устроїти „Теґ Дей". Центральний комітет дістав позволенне від міського уряду на день 29-го жовтня.

З пушок прийшло	$682.91
Слідуючі товариства доложили зі своїх кас:	
Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94. У. Н. Союза	94.50
Укр.-Амер. Політичний Клюб	67.00
Січ Сотня 1.	52.15
Сотня 2.	25.00
Жіноча Сотня 3.	25.00
Сотня 13.	10.00
Округ 4	25.00
Парохія	40.00
Братство св. Михаїла	25.00
Володимир Гузар	25.00
Петро Понятишин зібрав на лісту	20.00
Загальна сума:	$1091.56
Розхід:	
Вислано телеґрафічно до краю на руки ратункового комітету Укр. Нац. Дем. Партії у Львові:	
Перша висилка 24. жовтня 1927 р.....	$ 200.00
Оплата за пересилку	$ 6.00
Друга висилка 3. падолиста 1927 р.	$ 800.00
Оплата за пересилку	$ 17.25
Розхід на „Теґ Дей" 29. жовтня	$ 21.80
Загальний розхід	$1045.80
Остає в касієра	$45.76

Комітет згаданих товариств складає щиру подяку всім тим нашим жінкам і дівчатам, що так щиро працювали. Тут треба підчеркнути, що Поляки мали в нашім місті „Теґ Дей" 22-го і 23-го жовтня, але не зібрали ані половини того, що ми. Комітет веде дальшу збірку.

В суботу вечер 26-го падолиста 1927 р. відбувся спільний баль в Українській Хаті під ч. 2240 Ґрейлінґ Ав. на ту саму ціль.

За Комітет Злучених Товариств:
Іван Явний, предсідатель; **Іван Чайковський** і **Т. Коніль,** секретарі; **Пилип Демян,** касієр; **Теодор Михальчук,** зарядчик збірки; Контрольна комісія: **Йосиф Крупка, Іван Шеремета, Яків Прихідко.**

—o—

ДІТРОЙТ, МИШ.

Українська дітвора інвалідам.

Діти Укр. Народної Школи у Норт Дітройт, святкуючи день Першого Падолиста, не забули за своїх старших братів, українських інвалідів і пересилають для них через Обєднанне $10; мала се жертва, але щож робити, коли у нас безробіття. На будуче сподіються наші діти прислати більше.

За Укр. Нар. Школу:
Андрій Патра, голова.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ